

Vandrådet i Guldborgsund Kommune

E. mail: post@guldborgsundvandraad.dk

Oktober 2025

Nyhedsbrev Vandrådet i Guldborgsund

Som det er de fleste vandværker i Guldborgsund kommune bekendt, opleves der til tider visse udfordringer med forvaltningen i vores kommune. Afgørelser i forbindelse med BNBO, indsatsplan, vandforsyningsplan, indvindingstilladelser og vandværkers ansøgninger om eksempelvis nye boringer møder en, efter vores opfattelse, en ikke relevant sagsbehandling. Vi har alle igennem længere tid hørt om at vandværker ikke er forpligtiget til at levere vand til "storforbrugere", og at der skal prioriteres leverance til "det almindelige forbrug" frem for landbrug, og forvaltningen ønsker at anlægge en linje, hvor der reguleres i vandværkernes indvindingstilladelser, for på den måde at tvinge vandværkerne til at afkoble visse forbrugergrupper.

I den tidlige sommer 2025 så vi endelig den færdige indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, da denne blev lagt i høring. Vandrådet var bevidst om at indsatsplanen var under udarbejdelse, og vi har gentagende gange anfægtet at Guldborgsund kommune havde valgt at undlade dialogen med vandværkerne og ikke mindst vandrådet.

I forbindelse med høringsperioden for indsatsplanen, stod det hurtigt klart at der i denne var lagt op til en lang række af indskrænkninger og restriktioner for den almene vandforsyning i Guldborgsund kommune, på baggrund af en voldsomt udfordret ressource i vores grundvandsmagasiner. Tilstanden og de mange trusler mod vores grundvand, vil betyde en radikal ændring i hvordan vandværkerne i fremtiden vil kunne fortsætte deres virke. Guldborgsund kommune har en intention om at "få en langt mere styrende rolle, i den fremtidige vandforsyning i kommunen" – En afgørende faktor i den fremtidige beskyttelse af grundvandet, ville være at vandværkerne selv skulle afkoble forbrugere med et årligt forbrug på mere end 5.000 m³.

Selve høringsfasen for indsatsplanen kom lidt skidt fra start for Guldborgsund kommune, da flere af de relevante bilag ikke blev fremlagt i høringsperioden, hvilket betød at høringsperioden blev forlænget.

Vandrådet har indgivet høringssvar til den fremlagte indsatsplan, og har samtidig haft foretræde for Teknik og Miljø udvalget. På dette foretræde kunne vi redegøre for at store dele af indsatsplanen, efter vores opfattelse, var baseret på gisninger og gamle data. Vi kunne ligeledes gøre opmærksom på den manglende inddragelse og dialog, og opfordrede til at indsatsplanen blev trukket tilbage, for at starte forfra.

Det er vores opfattelse, at Guldborgsund kommune har en intention om at starte processen forfra, og der er givet udtryk for at grundvandsrådet vil blive inddraget fra starten. Vandrådet vil naturligvis søge indflydelse på udarbejdelsen af indsatsplanen.

Hen over året, har vi desværre set en del afgørelser fra forventningens side, hvor der er givet afslag eller angivet restriktioner på ansøgninger om borer, om/tilbygninger og afgørelser på BNBO sager.

Ansøgninger om eksempelvis §21 ved ombygning af produktionslinjer, er blevet givet, men i tilladelsen står der samtidig at grundet kommende ændringer i indsatsplan og vandforsyningsplan, skal vandværket være villigt til at arbejde på at afkoble "storforbrugere". Forbrugere med et årligt forbrug over 5.000 m³.

Det er vigtigt at vi fastholder vores ret til at forsyne "dem vi ønsker", og samtidig fastholder at hvis forvaltningen mener at der er mangel på vand, ja så må forvaltningen selv tage kontakt til disse forbrugergrupper og finde en anden løsning. Hvis vores kunder/forbrugere og andelshavere opfylder de betingelser som er anført i vores vedtægter, så kan vi ikke tvinge dem ud. Vandrådet opfordrer fortsat Guldborgsund kommune til at indgå i dialog med vandrådet og vandværkerne, hvis der er store udfordringer, som skal løses. Det er vores opfattelse at vi alle kan bidrage i processen.

I forbindelse med sagsbehandlingen på netop en §21 ansøgning, er der indsendt en klage til Miljø- og fødevarensævnet samt til ankestyrelsen, da vandværket ikke finder store dele af tilladelsen relevant eller saglig.

Derudover har der været en afgørelse i vores kommune om BNBO. Den pågældende vandforsyning har påklaget at Guldborgsund kommune ikke har overholdt forvaltningslovens regler om partshøring - at Guldborgsund kommune ikke har kompetence til at ændre på de statslige udpegede BNBO, - at en del af de udpegede arealer ikke er omfattet af forbud om brug af pesticid men alligevel at medtaget i risikovurderingen.

Afgørelsen fra Miljø- og Fødevarensævnet er en ophævelse og hjemvisning af forbuddet mod anvendelse af pesticid i de pågældende BNBO. Vandværket har altså fået medhold i deres klage, og vi forventer at Guldborgsund kommune på ny, foretager en risikovurdering og kort og godt starter forfra.

Vandrådet har hen over sommeren været til dialogmøder med afdelingen i Teknik og Miljø i Guldborgsund kommune. Emner som indsatsplan, BNBO og beredskab har været på dagsordenen. Vandrådet er glade for dialog og vi håber på at der også fremadrettet holdes fast i dialogmøder, så de store og vigtige emner for vandforsyning kan belyses, med respekt for begge parter pligter og ansvar.

Onsdag d. 10. september 2025 havde vandrådet og Danske Vandværker taget initiativ til en rundtur med kommunens borgmester.

Formålet med turen var at sætte fokus på vandværkernes vigtige samfundsmæssige funktion, herunder også som en vigtig faktor i udviklingen af vores lokalsamfund, hvor det er byrådets ambition at kunne tiltrække og fastholde borgere med fast arbejde. Dette kræver naturligvis at der er arbejdspladser, og for at kommunen kan skabe arbejdspladser skal virksomhederne også have adgang til vand.

Turen indeholdt et besøg på Vandforsyningen Østlolland, derefter et besøg på Krenkerup Bryggeri, hvor deltagerne fik lejlighed til at se bryggeriets faciliteter, og høre om virksomhedens tanker for vækst og udvikling.

På turen deltog Danske vandværker med Direktør Lise-Lotte Toft samme med Michael Hovmand, Alexander L. Nipper og Tue Kofoed. Danske vandværker Region Øst med Neel Ploug, DI- Dansk Industri med Gordon T. Holm, VKST med Lars Klog og Jens Kahr, Borgmester Simon Hansen, folketingsmedlem Kasper Rough og fra vandrådet René Henriksen.

Der blev på turen sat fokus på det skæve forhold der er imellem politikernes ambitioner om udvikling af erhvervslivet i kommunen, og de ”ringe” muligheder erhvervslivet har når det kommer til forsyning med vand. Det er klart for vandrådet, at hvis der er mangel på ressourcer i vores grundvandsmagasiner, så skal der gøres noget ved det. Der skal først og fremmest ses på muligheder, frem for begrænsninger, samtidig med at vi alle er med i indsatsen for at beskytte vores grundvand bedst muligt. Derfor er det vandrådets holdning at fremtiden formes ud fra et kendskab til det nyeste data for grundvandssituationen, samt en god og bred dialog om hvordan vi kommer i mål.

Samtidig kan vi oplyse om at vi arbejder med at gennemgå det nyeste Fællesregulativ, og vi håber på at vi snarest kan indvie jer i det færdige resultat.

Beredskab og beredskabsplaner er ligeledes et område, hvor vandrådet er fuldt engageret. Processen med at afklare om det tidligere kendte tankvogns-beredskab med Lolland Falsters Brandvæsen er fortsat i aktuel. LF Beredskab ser positivt på at varetage opgaven, og der er sammen med vandrådet i Lolland en god og konstruktiv dialog i gang.

Vandværkernes egen beredskabsplan skal jo have en overordnet beredskabsplan fra kommunen at ”spille op i mod”. Denne del arbejder vi fortsat på at få afklaret.

Beredskabsloven siger tydeligt, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at kommunen har en generelberedskabsplan, også på drikkevandsområdet. Vi hører fra politisk hold at denne plan ligger klar i skuffen på Rådhuset, men vi mangler dog at få den at se. Det arbejder vi også på.

Når vi kender kommunens beredskab med krav og forventninger og den vigtige prioritering af brugergrupper i en krisesituation, vil det ligeledes fremgå hvad vandværkernes pligt er.

Ligeledes vil det fremgå i beredskabsplanen, om større virksomheder herunder dyrehold selv skal have et beredskab klar. Hvis vores kommune mener at erhverv og dyrehold skal prioriteres på et givent niveau, kan vandværkerne tage dialogen med disse forbrugergrupper, så det bliver forventningerne imellem alle parter, bliver tydelige.

Fra vandrådet skal der lyde en klar opfordring til alle medlemmer om at dialogen og samarbejder med nabo-vandværker styrkes. Opfordringen stopper dog ikke ved naboen, men gerne også genboen og alle dem som er i relativ nærhed af eget vandværk.

Vi har længe hørt røster om at vi skal se vandforsyning på en anden måde end tidligere. Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse har givet os et praj om hvad vi kan forvente. Vandforsyningsplan, indvindingsstilladelser som fremadrettet skal gives på boringsniveau og ikke længere på kildeplads eller produktionsenhed, kommer til at skabe en anden tilgang til forsyning med drikkevand.

Ja, der er indikationer på at vores grundvandsressource er under pres, når vi ser på de magasiner som fortsat er frie for miljøfremmede stoffer, og derfor er vi nødsaget til at handle på det.

Vandrådet er overbevist om at det store kendskab til boringernes ydeevne, pejlinger og driften af vandværkerne er en direkte kompetence som skal bruges. Vi har altid afventet at myndigheden er kommet med deres bud på hvordan tingene skal løses jf. en vandforsyningsplan. Desværre har vi udfordringer med at få lov til at være med til udarbejdelsen af eksempelvis vandforsyningsplaner, men det betyder ikke at vi skal acceptere at blive sat uden for døren.

Vi har som vandværker mulighed for at komme med vores bud på, hvordan vi ser fremtidens vandforsyning skal håndteres. Både store som små vandforsyninger bliver fremadrettet vigtige, og vi skal derfor som udgangspunkt arbejde for at beholde den decentrale vandindvinding. Nogle områder i kommunen har større og bedre resurser i magasinerne, og vi skal derfor kunne samarbejde for ex. at lave en fordeling af denne ressource.

En løsningsorienteret tilgang til udfordringerne kræver samarbejde og nogle gange ændrede vaner, men det er hér vi skal finde svaret til vores fortsatte eksistens. Samtidig bliver dette også modsvaret til myndighedernes ageren i de kommende indsatsplaner, vandforsyningsplaner tilladelser og krav.